

Aanmelding nieuw opleidingskenmerk Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)

(formuliersversie 2.2, februari 2023)

Opleidingskenmerken zijn al dan niet formeel door OCW erkende onderscheidende eigenschappen van een formeel erkende opleiding. Zie voor informatie over de momenteel in gebruik zijnde opleidingskenmerken de [waardenlijsten voor het vo](#) en voor [het po](#). Met dit formulier kunt u een nog niet bestaand opleidingskenmerk aanmelden bij de [Beheergroep Waardenlijsten RIO](#).

Vul a.u.b. per aangemeld opleidingskenmerk één formulier in.

Nummer aanmelding	>In te vullen door Edustandaard<
Datum aanmelding	10 februari 2023
Naam aanmelder	Hamid Aït Oumghar
Aanmeldende organisatie	Het Bèta Challenge Consortium
E-mailadres	BCP@pesant.nl
Telefoonnummer	085-0703422

Aanduiding kenmerk	>Vul hier de voorgestelde naam van het opleidingskenmerk in<
Onderwijssector	☐ basisonderwijs (incl. sbo) ☐ speciaal onderwijs ☐ voortgezet speciaal onderwijs ☒ voortgezet onderwijs

We stellen u een groot aantal vragen over het opleidingskenmerk met als doel zo veel mogelijk relevante informatie te verzamelen. Omdat veel opleidingskenmerken een officiële status hebben (of krijgen) binnen het onderwijs, is het van belang dat een aanmelding van een nieuw kenmerk namelijk zorgvuldig wordt beoordeeld. Uw input en onderbouwing is bij die beoordeling van belang.

Er zijn drie soorten criteria:

- **Altijd opnemen:** Als aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk altijd opgenomen in de lijst
- **Knock-out:** als niet aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk niet opgenomen in de lijst
- **Afweging:** de Beheergroep zal afwegen in hoeverre aan dit criterium wordt voldaan en hoe zwaar dit meeweegt in de uiteindelijke beslissing over opname van het opleidingskenmerk .

In dit formulier is per vraag met kleuren aangegeven om welk soort criterium het gaat.

Geef een korte omschrijving van het opleidingskenmerk

In 2010 is er een start gemaakt met het Bèta Challenge Programma met als missie om de vmbo tl/gi-leerling betekenisvol voor te bereiden op hun sociaal-maatschappelijk en economisch functioneren in complexe regionale contexten. Het Bèta Challenge Programma doet dit door de toepassing van een opdrachtgestuurd curriculum dat meebeweegt met de maatschappelijke behoeftes en de behoeftes van de leerling en daarbij ook de aansluiting op de arbeidsmarkt verbetert.

Het Bèta Challenge Programma (BCP) is een innovatief, dynamisch programma wat ernaar streeft om door middel van een opdrachtgestuurd curriculum in samenwerking met bedrijven en mbo/hbo de leerling betekenisvol voor te bereiden op de toekomst. Het BCP is er dus op gericht om leerlingen ervaring te laten opdoen met vaardigheden uit de beroeps- en praktijksituaties. Docenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en begeleiding van het projectmatig werken door leerlingen zoals dat binnen het BCP plaatsvindt. De coördinatie binnen het netwerk is in handen van een netwerkcoördinator. Een netwerk bestaat doorgaans uit scholen uit de regio. In het netwerk vindt bijvoorbeeld regelmatig een netwerkoeverleg en een schoolleidersoverleg plaats.

Vraag 1: Wordt het opleidingskenmerk erkend door het Ministerie van OCW?

OCW erkent het keurmerk in formele zin, bijvoorbeeld door het verstrekken van een tijdelijke of permanente, schriftelijk vastgelegde licentie, erkenning of andere beschikking. Dit geldt ook voor tijdelijke, door OCW erkende experimenten die passen in de definitie van opleidingskenmerken.

Antwoord:

Dat het concept waardevol is, wordt erkend door het onderwijsveld, het bedrijfsleven en het Ministerie van OCW. OCW heeft het Bèta Challenge onderwijsconcept als basis genomen voor het concept-examenvak Technologie & Toepassing. Dit examenvak bevindt zich in 2024 in de implementatiefase. Daarmee is het Bèta Challenge Programma een voorbeeld van praktijkgericht onderwijs *avant la lettre*.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 2: Wordt het opleidingskenmerk ingewonnen bij registratie van onderwijsvolgers in ROD (voorheen BRON)

Wanneer een opleidingskenmerk wordt meegenomen in leerlingregistraties in ROD moet het ook in RIO aanwezig zijn.

Antwoord:

Dit is momenteel niet het geval.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 3: Betreft het kenmerk het onderwijsaanbod en niet de onderwijsaanbieder?

Opleidingskenmerken betreffen eigenschappen van het onderwijsaanbod en niet van de onderwijsaanbieder of onderwijslocatie. Predicaten die op de gehele school betrekking hebben en niet specifiek op het onderwijsaanbod als bijvoorbeeld 'de gezonde school' of 'excellente school' kunnen geen opleidingskenmerk zijn.

Antwoord:

Het gaat hier om een inhoudelijk onderwijsaanbod dat erop gericht is leerlingen ervaringen te laten opdoen met vaardigheden uit de beroeps- en praktijksituaties. Het Bèta Challenge Programma besteedt aandacht aan de cognitieve ontwikkeling, de identiteitsontwikkeling én de persoonlijke vorming. We verzorgen ons onderwijs vanuit betrokkenheid bij de leerling, vanuit vertrouwen in zijn ontwikkelcapaciteit en vanuit oprechte aandacht voor elke leerling.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 4: Heeft het kenmerk betrekking op de manier waarop het onderwijs wordt gegeven (HOE) en niet op de inhoud van het onderwijs (WAT)?

Opleidingskenmerken betreffen het HOE (een vorm waarin in een opleiding(sgroep) wordt gegoten) en niet het WAT (de inhoud van het onderwijs zoals we die kennen als opleidingen cq curriculum bijv. havo natuur en techniek).

Antwoord:

Het Bèta Challenge Programma is een didactisch pedagogisch programma dat als doel heeft om - door middel van challenge based learning- in samenwerking met bedrijven en mbo/hbo de leerling betekenisvol voor te bereiden op de toekomst. Leerlingen komen in aanraking met de echte "werkvloer" en krijgen een beter beeld van de technische en technologische aspecten van de elk vakgebied. Daarnaast is LOB integraal onderdeel van het gehele curriculum. Het Bèta Challenge Programma richt zich op het ontwikkelen van loopbaancompetenties en bereidt het leerlingen voor op de vervolgstap. Het geeft ze realistische informatie over beroepen en arbeidsmarkt en op deze manier helpt het leerlingen bij het maken van de juiste vervolgstappen in hun studieloopbaan en beroepskeuze.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 5: Het opleidingskenmerk wordt breed en landelijk gebruikt

Wanneer een opleidingskenmerk maar door één of door enkele onderwijsaanbieder wordt toegepast, is er onvoldoende draagvlak om het landelijk als opleidingskenmerk in te voeren. Als richtlijn hanteren we een ondergrens van 10 onderwijsaanbieder van minimaal 5 onderwijsbesturen die het kenmerk in de praktijk gebruiken.

Antwoord:

Het consortium telt op dit moment 42 participerende scholen (7 netwerken) die afkomstig zijn uit 37 besturen. We zien dat het aantal scholen groeiende is

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 6: Is het opleidingskenmerk actueel?

Het kenmerk moet actief gebruikt worden binnen het onderwijs en niet zijn verouderd. Wanneer een opleidingskenmerk vroeger actueel was maar nu niet meer of in afnemende mate voorkomt, heeft het geen zin het opleidingskenmerk alsnog landelijk in te voeren.

Antwoord:

Met de komst van het Praktijkgerichte Programma zien we dat de belangstelling vanuit scholen in het Bèta Challenge Programma gegroeid is en voor komend schooljaar verwachten wij wederom een uitbreiding van het aantal scholen/netwerken.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 7: Biedt het opleidingskenmerk voldoende continuïteit?

Ook als een opleidingskenmerk nog in ontwikkeling is maar kansrijk, kan het relevant zijn om het op te nemen in de lijst, omdat het uitzicht biedt op continuïteit. Het kan meerwaarde bieden om deze nieuwe concepten juist te kunnen onderscheiden.

Antwoord:

Bèta Challenge Programma is het resultaat van op elkaar inwerkende en elkaar versterkende ontwikkelingen op het gebied van onder andere techniek, technologie en duurzaamheid. Bèta Challenge zien we als een duurzame evolutie van ons onderwijs. Dit heeft geresulteerd in een doorlopende leerlijn die een solide basis biedt om Bèta Challenge structureel in het curriculum in te bedden.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 8: Heeft het opleidingskenmerk een (ondersteunende) organisatie?

Er is een landelijke of internationale organisatie die het opleidingskenmerk ondersteunt.

Antwoord:

Met de HAN hebben we een samenwerkingsverband op het gebied van trainingen en minors aanbieden aan docenten in opleiding. Daarnaast werken we samen met brancheorganisaties zoals WijTechniek en Bouwend Nederland. Het Bèta Challenge Consortium kent een eigen bestuur en een Raad van advies. Het Consortium wordt ondersteund door een programmabureau.

Opmerkingen Beheergroep:

En het programmabureau van Bèta Challenge (<https://www.betachallenge.nl/>) is uiteraard de rechtstreekse ondersteunende organisatie.

Vraag 9: Heeft de eventuele organisatie achter het opleidingskenmerk een winstoogmerk?

Een opleidingskenmerk moet breed toegankelijk zijn voor onderwijsaanbieders. Als de organisatie achter het kenmerk op profit basis werkt, werpt dit een (financiële) drempel op die vanuit publiek perspectief onwenselijke ongelijkheid tussen onderwijsaanbieders in de hand werkt.

Antwoord:

Het Bèta Challenge Programma is voor **alle** leerlingen (vmbo g/t en mavo) toegankelijk. We ontwikkelen en implementeren eigen onderwijsmaterialen en -methodieken en dat doen we door en met collega's uit het onderwijs en zonder winstoogmerk.

Deelnemende scholen maken deel uit van het landelijk en regionale netwerk. Het landelijke netwerk wordt centraal bestuurd vanuit het Bèta Challenge Consortium waarbij de focus ligt op professionalisering, kwaliteitszorg, landelijke netwerkvorming (brancheorganisaties, OCW, VNO/NCW MBO Raad, VO Raad, Profielenberaad; SPV), en ondersteuning door netwerkbegeleiders. Daarnaast zijn er zeven regionale netwerken met een eigen stuurgroep en jaarplan waarbij de focus ligt op onderwijsontwikkeling, collegiale visitatie (kwaliteitsbewaking), en regionale netwerken met bedrijven en instellingen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 10: Wordt het opleidingskenmerk aangemeld door een voldoende representatieve (groep van) organisatie(s)?

Opleidingskenmerken moeten breed gedragen zijn en moeten dus ook worden aangemeld door organisaties met voldoende draagvlak binnen het onderwijs. Dit zijn organisaties zoals meerdere onderwijsinstellingen zelf (al of niet via een overkoepelende organisatie), het Ministerie van OCW, de sectorraden of de Inspectie van het Onderwijs.

Antwoord:

Bèta Challenge Programma heeft een onderwijskundige basis in (meerdere) profielen en kan op steun en commitment rekenen van (participerende) scholen, brancheorganisaties en OCW. Het belang en impact van het onderwijsprogramma maken het noodzakelijk dat multidisciplinair en in de hele keten wordt samengewerkt. Daarnaast wordt vanuit het Consortium met (keten)partners gewerkt aan de doorontwikkeling van het programma.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 11: Is het opleidingskenmerk algemeen herkenbaar, expliciet en objectief?

Opleidingskenmerk moeten voor iedereen begrijpelijk zijn, goed gedocumenteerd (bijvoorbeeld met een website of met andere documentatie) en het moet objectief vast te stellen zijn of het onderwijs van een onderwijsaanbieder aan het opleidingskenmerk voldoet.

Antwoord:

Het Bèta Challenge Programma heeft een website en een onlineplatform, waar allerlei onderwijsmaterialen, documenten en andere content in te vinden zijn.

Het Bèta Challenge programma kent een eigen kwaliteitssystematiek met een cyclus van vier fasen. Met behulp van deze systematiek kan de kwaliteit van het Bèta Challenge programma zichtbaar worden gemaakt, geëvalueerd en getoetst aan de gemeenschappelijk vastgestelde kaders. Scholen hebben bovendien de mogelijkheid om de kwaliteit op een aantal specifieke (school-eigen) aspecten te toetsen. We vinden kwaliteitszorg in diverse lagen van onze organisatie. Binnen de vierjarige cyclus ligt de verantwoordelijkheid dus zowel bij de school, het regionale netwerk als bij het Consortium.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 12: Is het opleidingskenmerk specifiek genoeg?

Een opleidingskenmerk moet een specifiek karakter hebben en niet bestaan uit een verzameling van concepten of onderwijskundige benaderingen die ieder voor zich van toepassing kunnen zijn op het aangeboden onderwijs of niet.

Antwoord:

Bèta Challenge Programma is een onderwijsconcept dat leerlingen naast de andere vakken kunnen volgen. Het onderwijsconcept is ontwikkeld door de scholen en zij geven hier op een eigen wijze invulling aan.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 13: Is het opleidingskenmerk voldoende onderscheidend?

Een opleidingskenmerk moet voldoende onderscheidend zijn t.o.v. andere kenmerken die al op de lijst staan. Het moet iets toevoegen en het moet niet overlappen.

Antwoord:

Het Bèta Challenge Programma biedt door zijn praktijkgerichte, realistische opdrachten een onderwijskundige context waarin leerlingen ervaringen kunnen opdoen, hun eigen affiniteiten kunnen ontdekken, competenties kunnen ontwikkelen en zich actief kunnen oriënteren op de (regionale) arbeidsmarkt. Waar het Technasium en het Vakcollege een mogelijkheid bieden voor het havo / vwo en vmbo BB/KB, bestond er nog geen geïntegreerde leerweg op bèta-technisch gebied voor de vmbo TL/GL-leerling. Het Bèta Challenge Programma heeft in die behoefte kunnen voorzien.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 14: Betreft het opleidingskenmerk een gehele opleiding of opleidingsgroep?

Een opleidingskenmerk moet betrekking hebben op een complete opleiding (bijv. vmbo-bb PIE bovenbouw) of opleidingsgroep (bijv. havo bovenbouw, alle vo-opleidingen) en niet op de meer fijnmazige aggregaties als bijvoorbeeld één vak of een enkel aspect van het onderwijs.

Antwoord:

Het programma is structureel ingebed in het curriculum van leerjaar 1 tot en met leerjaar 4 en is bedoeld voor leerlingen in GL/TL.

Het is een multidisciplinair programma waarbij leerlingen gestimuleerd worden om gebruik te maken van de kennis, vaardigheden en generieke, doorstroomrelevante competenties (zoals constructief samenwerken, analytisch en communicatief vermogen en plannen & organiseren) om tot creatieve probleemoplossing te komen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 15: Heeft het opleidingskenmerk een keurmerk waaraan eisen en randvoorwaarden verbonden zijn?

Opleidingskenmerken kunnen een nationaal of internationaal keurmerk hebben dat onderwijsaanbieders kunnen verwerven. Er wordt getoetst of de onderwijsaanbieder voldoet aan de aan het keurmerk gestelde criteria. Bij voorkeur is er een kwaliteitsprocedure (incl. periodieke visitaties) voorhanden die bepaalt of onderwijsaanbieders het keurmerk mogen (blijven) voeren.

Antwoord:

Het Bèta Challenge programma kent een eigen kwaliteitssystematiek met een cyclus van vier cursusjaren. Met behulp van deze systematiek kan de kwaliteit van het Bèta Challenge programma zichtbaar worden gemaakt en geëvalueerd en getoetst aan de gemeenschappelijk vastgestelde kaders. Scholen hebben bovendien de mogelijkheid om de kwaliteit op een aantal specifieke (school-eigen) aspecten te toetsen. Het is belangrijk dat er een goede balans is tussen een duidelijke standaard die geldt voor iedereen en ruimte voor eigen inbreng van iedere school.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 16: Heeft het opleidingskenmerk civiel effect voor de onderwijsdeelnemer?

Onderwijsdeelnemers kunnen door het opleidingskenmerk een (extra) certificaat of een diploma halen of hebben anderszins een formeel vastgelegde bate bij het opleidingskenmerk in hun vervolgonderwijs (bijvoorbeeld vrijstellingen of toelating tot een bepaalde onderwijsaanbieder) of op de arbeidsmarkt.

Antwoord:

Bèta Challenge Programma heeft een civiel effect dat van grote waarde is. Vervolgopleidingen gaan bijvoorbeeld niet over tot het stellen van aanvullende eisen omdat de waarde van Bèta Challenge valide is geborgd. Het Bèta Challenge Programma speelt ook een essentiële rol in het vervolgonderwijs. Steeds meer wordt er op scholen gevraagd naar extra curriculaire activiteiten en het Bèta Challenge is hier een uitstekend voorbeeld van.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 17: Wordt het opleidingskenmerk gebruikt in analyses en rapportages van het onderwijs in brede zin?

OCW, de Onderwijsinspectie, Vensters of andere partijen gebruiken het opleidingskenmerk in analyses en rapportages met betrekking tot opbrengsten en trends in het onderwijs.

Antwoord:

Van de leerlingen, die Bèta Challenge Programma hebben gevolgd, kijken wij naar het aantal percentages dat doorstroomt naar een mbo-technische of technologische opleiding. Daarnaast maken wij onderscheid tussen de gegevens van de onder- en bovenbouw. De data bieden ieder jaar aanknopingspunten voor maatregelen om deze doorstroom te stimuleren. Jaarlijks vragen wij scholen die Bèta Challenge aanbieden naar de IDU-gegevens. Met behulp van RIO kunnen deze gegevens eenvoudiger, eenduidiger en uniform opgevraagd worden.

Opmerkingen Beheergroep:

Hoe worden deze gegevens verkregen?

Vraag 18: Kan inwinning van het opleidingskenmerk op individueel niveau een inbreuk betekenen op de privacy van onderwijsdeelnemers?

Opleidingskenmerken zijn in RIO gekoppeld aan opleidingen en niet aan personen. Maar omdat opleidingskenmerken in principe ook bedoeld zijn bij de registratie van een deelnemer en zijn onderwijsprogramma in ROD, moeten ze voldoen aan de doelbindingseisen die vanuit de AVG gelden.

Antwoord:

Bèta Challenge Programma vormt geen privacy verstorend element.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

NB De hierboven geformuleerde criteria zijn niet bedoeld als een hard kwantitatief bedoeld instrument voor het beoordelen van nieuwe of gewijzigde opleidingskenmerken ('als een kenmerk aan een bepaald aantal van de 18 criteria voldoet, keuren we het goed'). Het is meer een checklist voor het kwalitatief beoordelen van de verschillende beoordelingspunten. De **knock-out**- en **altijd-opnemen**-criteria echter leiden wel altijd tot automatische goed- of afkeuring van het betreffende opleidingskenmerk. De **afwegingscriteria** vereisen een inhoudelijke afweging en een opleidingskenmerk kan er meer of minder aan voldoen (glijdende schaal). Na iedere afzonderlijke beoordeling maakt de Beheergroep Waardenlijsten RIO een afsluitende integrale beoordeling, waarbij het geheel van criteria, waaraan dus in meer of mindere waarde wordt voldaan, in onderling verband wordt afgewogen. Op basis daarvan wordt een eindoordeel geformuleerd.

Hartelijk dank voor deze aanmelding! Uw aanmelding zal worden beoordeeld door de Werkgroep Waardenlijsten RIO. Mochten er nadere vragen zijn, dan nemen we contact met u op. De voortgang van de beoordeling van uw aanmelding kunt u volgen in de *Issuelijst Wijzigingsverzoeken*, te vinden op de webpagina van de waardenlijsten van [het vo](#) en van [het po](#).